

Tillsyn av lokaler för vård och äldreomsorg - Projekt Egenkontroll

2005

Miljökontoret Linköpings kommun

*Jean-Pierre Conte
Ove Dahlgren
Malin Hultegård
Monica Jörneskog*

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund.....	3
Genomförande	3
Resultat från checklistans kontrollområden	4
Inspektionsresultat.....	6
Bedömning.....	7
Förbättringsområden	8
Verksamheter som medverkade i projektet	9
Checklista vårdlokal.....	11
Checklista egenkontroll	14

Tillsyn av lokaler för vård och äldreomsorg

Sammanfattning

Miljönämnden har enligt miljöbalken ansvar för den lokala tillsynen i hälsoskyddsfrågor vilket innefattar lokaler för vård och omsorg.

Miljökontoret genomförde 47 inspektionsbesök under år 2005 på verksamheter som bedriver kommunal eller enskild vård och omsorg i Linköpings kommun. Inspektionerna var främst inriktade på kontroll av verksamheternas egenkontroll med inriktning på de boendes inomhusmiljö samt verksamhetens yttre miljöpåverkan. Kontrollerna visade att verksamheterna delvis arbetar enligt egenkontrollens krav men att vissa delar behöver utvecklas med avseende på strukturell tydlighet, dokumentation samt kompetens inom miljölagstiftningen.

Bakgrund

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling och skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle för människor och miljön. Den som bedriver en verksamhet ska enligt miljöbalken planera och kontrollera sin verksamhet för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. I ansvaret ingår en skyldighet att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsan och miljön (2 kap miljöbalken). Dessa krav är generella och gäller alla verksamheter. För tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter gäller mer preciserade krav på egenkontrollen. Kraven finns i "förordningen SFS 1998:901 om verksamhetsutövares egenkontroll" och innefattar bl a krav på organisation, rutiner, riskbedömning och kemikalier. Program för egenkontroll kan ofta samordnas med "Systematiskt arbetsmiljöarbete" som ska finnas enligt arbetsmiljölagstiftningen.

Genomförande

Avsikten med projektet var att kontrollera hur de kommunala och privata verksamhetsutövarna, inom vård och omsorg uppfyller egenkontrollens krav enligt miljöbalken. Till hjälp för insamling av uppgifter togs en checklista "Vårdlokal" fram med frågor om verksamheten och lokalerna. Checklistan sändes ut till omsorgsverksamheterna och fylldes i av respektive omsorgsenhet. Insamling av checklistan gjordes i samband med miljökontorets förbokade inspektioner. Vid besöket deltog verksamhetsansvarig och den ifyllda checklistan diskuterades. Kompletterande frågor ställdes kring miljöbalkens hänsynsregler samt egenkontrollförordningen (se checklista egenkontroll). Även en inspektion av verksamhetens allmänna utrymmen genomfördes.

Hos vissa omsorgsverksamheter ingår flera enheter inom ett geografiskt utspritt område. Vid inspektionerna besöktes 22 kommunala verksamheter (31 omsorgsenheter) och 25 privata verksamheter (36 omsorgsenheter) inom äldreomsorgen. Varje enhet fyllde i checklistan "Vårdlokal". Totalt medverkade 67 omsorgsenheter varav miljökontoret inspekterade 47 verksamheter.

Rapporten redovisas i två delar. Av den första delen framgår resultatet från samtliga 67 omsorgsenheters svar på checklistans frågor. I den andra delen sammanfattar miljökontoret inspektionsresultatet från de 47 inspektionsbesöken.

Resultat från checklistans kontrollområden

I tabellerna redovisas en sammanställning över verksamheternas egna svar från samtliga 67 checklistor. (se checklista vårdlokal)

Egenkontrollprogram

	Kommunal omsorg		Privat omsorg	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Finns skriftligt egenkontrollprogram enligt miljöbalkens förordning SFS 1998:901 om verksamhetsutövarens egenkontroll?	6	25	22	14

Av de 28 verksamheter som svarade "Ja" till att de har ett egenkontrollprogram, besvarade några även checklistans fråga "Vad ingår i den egna verksamhetens egenkontroll?": (Dessa rubriker ingick inte i checklistans frågor utan är verksamhetsutövarnas egna rubriceringar)	Kommunal omsorg	Privat omsorg
Rutiner	7	13
Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)	3	4
Kemikalier	1	9
Skyddsronnd (arbetsmiljöronnd)	2	6
Organisation (fördelning av arbetsuppgifter)	1	8
Kvalitetspärm	-	3
Kök	-	4
Risker	-	1
Handlingsplaner	1	-

Lokaler, inredning mm

	Kommunal omsorg		Privat omsorg	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Förekommer klagomål på inomhusluften?	18	13	19	17
Förekommer drag från fönster/dörrar/ventilation?	10	21	12	24
Förekommer störande buller från ventilation eller andra installationer?	3	28	4	32
Förekommer synlig kondens på insidan av fönster?	-	31	-	36
Finns tillräcklig belysning i lokalerna?	31	-	36	-
Finns fungerande termostater för värmereglering?	31	-	36	-

Lokaler, inredning mm

	Kommunal omsorg		Privat omsorg	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Har ohälsa konstaterats bero på lokalerna?	3	28	2	34
Har en riskbedömning genomförts?	18	13	17	19
Finns dokumenterade rutiner mot smittspridning?	31	-	36	-
Är lokalernas inredning lätta att hålla rena?	22	9	25	11
Finns dokumenterade rutiner för städning?	28	3	33	3
Finns säkerhetsdatablad över de kemikalier som används?	12	19	12	24
Sker källsortering av sopor?	24	7	35	1
Är rökning tillåten inomhus? (boendes lägenheter ingår ej i frågan)	-	31	-	36
Har radonmätning utförts?	13	18	19	17
Finns parkeringsplats för besökare?	25	6	28	8
Kan avgaslukter från motorfordon kännas i lokalerna?	-	31	2	34

Kommentarer till vissa frågor i checklistan

Varmvatten

Ca 67 % (45 st) av verksamheterna svarade att varmvattnets temperatur i tappställen som t ex tvättställ och duschar låg på minst 50°C. För övriga verksamheter saknades uppgifter. Temperaturen ska inte understiga 50°C bl a för att minimera risken för legionellabakterier. Temperaturuppgifterna var som regel hämtade från fastighetsägaren. Rutiner för temperaturkontroll av varmvattnet saknades hos verksamheterna.

Inomhustemperatur

Rumstemperaturen var uppmätt hos de flesta verksamheterna till 20-22°C. Låga temperaturer förekom på något ställe, där temperaturen vissa tider understeg 18°C, vilket inte är acceptabelt. Några upplevde värmeproblem i lokalerna, speciellt sommartid vid värmeböljor, då inomhustemperaturen kunde överstiga 25°C. Verksamheterna hade inte någon särskild rutin för kontroll av rumstemperaturen. Rekommenderad rumstemperatur är 20-23°C. För känsliga personer kan en temperatur på 22-24°C vara lämpligare. Vid extrema väderförhållanden gäller inte rekommenderade värden.

Ventilationssystem

Mekanisk från- och tilluft var det vanligaste ventilationssystemet i verksamheternas lokaler. Enligt uppsatt intyg hade ventilationssystemen besiktigats i ca 72 % (48 st) av fastigheterna. Besiktning kan ha utförts i övriga verksamheter fast det obligatoriska intyget inte blivit anslaget.

Inomhusluften

I ca 55 % (37 st) av verksamheterna har klagomål framförts på inomhusluften. Orsaken till dessa klagomål är till största delen upplevelsen av torr luft. En vanlig orsak till besvär med torr luft är att rumstemperaturen är förhöjd. Genom att sänka rumstemperaturen kan dessa besvär minska.

Uppvärmningssätt

Fjärrvärme dominerade uppvärmningen av lokalerna och fanns i 73 % (49 st) av verksamheterna. Andra uppvärmningssätt som noterades var direktverkande el med slingor i golvet samt oljeeldning.

Hälso- och miljöfarliga varor

Kemikalier, t ex städprodukter, förvaras hos verksamheterna i låsbara förråd och skåp. Mediciner förvaras normalt i särskilda låsbara skåp. En verksamhet hade flytande kemikalier olämpligt placerade, vilket utgjorde en miljörisk om läckage skulle uppstå och kemikalierna kom ut i avloppet.

Lokalvård

Organiseringen av lokalvården kan se olika ut beroende på omsorgsverksamhet. På några verksamheter är det enbart vårdpersonalen som ansvarar för städningen. Hos andra verksamheter städar vårdpersonalen vissa utrymmen och städentreprenören andra såsom t ex trapphus och korridorer. Ytterligare alternativ finns där enheten har t ex en egen anställd lokalvårdare.

Städfrekvensen dvs. hur ofta lokalvård utförs i korridorer, gemensamma utrymmen, gymnastiksalar mm skiljer mellan verksamheterna. Städfrekvensen kan vara allt från daglig städning till städning en gång i veckan. Även för rengöring av toaletter, våtutrymmen, bad och liknande skiljer frekvensen, även om toaletter vanligen städas dagligen. Nämda frekvenser är dock ett minimum. Uppstår ett plötsligt behov görs en extra städning. I den egna lägenheten bestämmer den boende/kunden själv vilken städfrekvens som önskas. När det gäller storstädning av lokalerna svarar flertalet verksamheter att det görs 1-2 ggr år. Ca 25 % (17 st) av verksamheterna utförde ingen organiserad storstädning. Rutiner för textilrengöring saknades generellt hos alla verksamheterna.

Avfall

Källsortering förekom på de flesta omsorgsenheter. Medvetenheten om vikten av att sortera avfall är god. Förutsättningarna ser däremot lite olika ut beroende på t ex hur väl utbyggt soprummet, är och vilka förvaringsmöjligheter som finns. Samtliga verksamheter hade fungerande rutiner för förvaring och hantering av riskavfall. Det är främst kanyler och medicinrester som utgör riskavfall hos verksamheterna. Medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar oftast för hanteringen av riskavfallet. Förbrukade kanyler förvaras i särskilda behållare och överblivna mediciner lämnas in på apoteket. Några verksamheter har även avtal med företag som kommer och hämtar avfallet. Förbrukade lysrör transporterade en del verksamheter själva till avfallsstationen. Någon kunskap om att anmälningsplikt råder för transport av farligt avfall fanns inte hos verksamhetsutövarna.

Inspektionsresultat

Miljökontoret besökte 47 omsorgsverksamheter inom vård och omsorg. Under själva inspektionen användes checklistan "egenkontroll" för kompletterande frågor. Inspektionerna visade inte på några specifika skillnader i egenkontrollarbetet mellan verksamhetsutövarna. Flera verksamheter ansåg att de har ett egenkontrollprogram. Flertalet av dessa verksamheter hade emellertid ett bristfälligt egenkontrollsystem sett

från miljöbalkens intentioner, och ofta syftade svaren på "Systematiskt arbetsmiljöarbete", som är arbetsmiljölagens motsvarighet till miljöbalkens egenkontroll. Miljöbalken ställer krav på att en verksamhetsutövare ska ha kunskaper om vilken påverkan verksamheten har på människors hälsa och miljön. De kommunala utförarna och flera av de privata utförarna har miljöombud som gått utbildningen "Omsorg om Miljön". 81 % (38 st) av verksamheterna har satsat på denna utbildning, som har en inriktning främst på det praktiska miljöarbetet. Brist på kompetens inom miljölagstiftningen var dock ett generellt drag för verksamheterna. Kunskaper i miljölagstiftning är en förutsättning för att en verksamhet ska kunna leva upp till de krav och regler som finns inom miljöbalkens område. Inspekterade omsorgsenheter saknade även en sammanställning över gällande miljölagstiftning.

De organisatoriska kraven som ställs enligt förordningen om egenkontroll innebär att fastställa, fördela och dokumentera ansvar och arbetsuppgifter. Som exempel kan nämnas avfallsansvarig, inköpsansvarig, kemikalieansvarig, klagomålsansvarig, ansvarig för felanmälan, uppdatering av lagstiftning. Ofta fanns arbetsuppgifter fördelade för vissa områden men dokumentationen saknades helt eller delvis. Ca 30 % (14 st) av verksamheterna saknade denna dokumentation.

Samtliga verksamheter hade rutiner för olika syften t ex för underhåll, lokalvård och hygienfrågor. Ca 36 % (17 st) saknade emellertid dokumentation för dessa hälso- och miljörelaterade uppgifter. Verksamheten ska även ha dokumenterade rutiner för särskilda händelser, driftstörningar eller olyckor t ex elavbrott, matförgiftningar och epidemier. Mer eller mindre fullständiga dokumenterade rutiner fanns hos ca 64 % (30 st) av verksamheterna.

Vid frågan om riskbedömning kom ofta skyddsronn upp i diskussionen om egenkontrollen. De flesta verksamheter genomför årlig skyddsronn och fångar medvetet eller omedvetet upp eventuella brister även ur boendes synvinkel. 74 % (35 st) av verksamheterna genomförde någon form av riskbedömning i samband med den årliga skyddsronnen. Ofta saknades dock en tydlig dokumentation av resultatet.

För kemiska produkter finns krav på bl a förteckning och säkerhetsdatablad över de kemikalier som klassificeras som hälso- eller miljöfarliga. Förteckningen ska bl a innehålla produktnamn, årlig förbrukning, klassificering och märkning. Ca 64 % (30 st) av verksamheterna saknade säkerhetsdatablad och endast ett fåtal hade en kemikalieförteckning. 91 % (43 st) av verksamheterna kände till produktvalsprincipen, som innebär att farliga kemikalier ska bytas ut mot mindre farliga kemikalier när likvärdiga alternativ finns.

Bedömning

De vid inspektionen upptäckta bristerna påtalades för verksamhetsinnehavaren. Detta gällde i förekommande fall både lokalerna och för själva egenkontrollsystemet. När det gäller verksamheternas arbete med t ex riskbedömning är det oavsett metodik viktigt att uppmärksamma de i verksamheten förekommande risker som boende kan utsättas för. Det är lämpligt att verksamheten bestämmer hur inventeringen av riskerna ska gå till och att resultatet dokumenteras.

Kunskapsnivån hos verksamhetscheferna beträffande vilka krav miljölagstiftningen ställer på verksamheten var generellt mycket låg. Det saknas en formell tydlig struktur för hur arbetet med egenkontrollen egentligen ska genomföras. Ofta tenderar arbetsmiljöns "Systematiskt arbetsmiljöarbete" (SAM) att vara den enda fasta struktur som finns. Även om SAM tar upp likartade krav som egenkontrollförordningen så är inriktningen endast arbetstagarnas arbetsmiljö.

Förbättringsområden

Följande områden bör prioriteras av verksamheterna i det fortsatta egenkontrollarbetet

- **STRUKTUR**
  - Tydliggöra arbetsstrukturen för egenkontrollarbetet
- **DOKUMENTATION**
  - Fördelning av arbetsuppgifter, ansvar och befogenheter med inriktning på hälso- och miljöaspekter
  - Rutiner för att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljön
  - Riskbedömning av verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt
  - Säkerhetsdatablad och förteckning för kemiska produkter
  - Sammanställning av gällande miljölagstiftning och bestämmelser
- **KOMPETENS**
  - Kompetenshöjning inom miljölagstiftningen

Kommentar till förbättringsområden

De generella förbättringsområden som uppmärksammades vid inspektionerna berör struktur, dokumentation och kompetens.

Struktur:

Arbets sättet dvs hur arbetet med hälso- och miljöfrågorna hos verksamheterna bedrivs saknar tydlighet, och det är svårt att följa strukturen i hur det utförs. En mer styrd och fastställd egenkontrollstruktur ger förutsättningar för att egenkontrollarbetet blir effektivt och att rätt saker utförs. Viktigt är att egenkontrollen blir en naturlig del av det dagliga arbetet, och att den anpassas till den verksamhet som utövas.

Dokumentation:

Egenkontrollprogrammet ska dokumenteras. En orsak till dokumentationskravet är att verksamheten ska kunna visa att den bedriver egenkontroll. Den viktigaste anledningen är dock att verksamheten ska ha ett dokumentationssystem så att viktiga kontroller, riskbedömningar, uppföljningar och övriga uppgifter verkligen genomförs.

Kompetens:

En lagstiftning bland andra som verksamheten berörs av är miljöbalken med tillhörande förordningar, föreskrifter och råd. Miljöbalken ställer krav på att det inom verksamheten finns kunskaper om dess påverkan på människors hälsa samt miljön. För att kunna leva upp till den miljölagstiftning som verksamheten omfattas av behövs kontinuerlig utbildning inom miljöbalksområdet.

Verksamheter som medverkade i projektet - Kommunal vård och äldreomsorg

Kommunala utförare

Askeby Servicehus	Brunnsgårdsvägen 38
Aspens Servicehus	Barfotegatan 1
Bankekind Servicehus	Linvägen 5
Berga Äldreboende	Pionjärgatan 1
Blandaren	Repslagaregatan 2
Eckbackens Servicehus	Kvinnebyvägen 2
Ekhults sjukhem	Ljungsbro
Garnisonens Vårdboende	Kompanigatan 7-9
Gistad Grannskapshus	Sandstensvägen 5
Gottfridsbergsgården	Hunnebergsgatan 34
Hjälmsättersgatans Servicehus	Hjälmsättersgatan 12 C
Härnebackens Servicehus	Härnegatan 61
Järdalavägen Vårdbostad	Järdalavägen 52 D
Kanalgårdens Servicehus	Trossväg 1-3
Kaprifolen, Gruppboende	Tröskaregatan 9
Kärna Servicehus	Kärnbrunnsgatan 12
Kärna vårdbostad	Kärna Centrum 1
Linghems Grannskapshus	Sparvsångsvägen 65
Möjetorps Servicehus	Tallholmsvägen 119
Omsorg Åleryd	Ålerydsvägen 7
Ryds Servicehus	Mårdtorpsgatan 35
Servicehuset Bestorp	Sågvägen 8
Servicehuset Sturefors	Näckrosvägen 146
Servicehuset Torparegatan	Torparegatan 88
Tallboda Servicehus	Gränsliden 8
Trollflöjtens Sjukhem	Konsistoriegatan 4 C
Ullstämman Grannskapshus	Stenåldersgatan 8
Valla Park	Vallavägen 12
Villa Ryd	Villa Rydsvägen 9 C
Violen, Gruppboende	Tröskaregatan 9
Vretaliden	Evastigen 21

Verksamheter som medverkade i projektet - Privat vård och äldreomsorg

Privata utförare

Aleris Äldreomsorg AB , Kvarnbackens Ålderdomshem	Stationsgatan 3
Attendo Care AB , Ånestad Herrgårdsboende	Ridhusgatan 4
Attendo Care, Duvans Äldrecenter	Snickaregatan 34
Attendo Care, Eklundens Servicehus	Visättersvägen 10
Attendo Care, Gruppbostad	Ålerydsvägen 9
Attendo Care, Gruppbostad	Ekholmshuset 501
Attendo Care, Gruppbostad	Norrsättersgatan 17
Attendo Care, Gruppbostad	Grindgatan 76
Attendo Care, Gruppbostad	Gamla Ledbergsvägen 26
Attendo Care, Johannelunds Grannskapshus	Skogslyckegatan 5B
Attendo Care, Kastanjens Gruppboende	Skogslyckegatan 11F
Attendo Care, Kärna Vårdby	Kärnavägen 3
Attendo Care, Skäggetorps Servicehus	Skäggetorp C
Attendo Care, Tannefors servicehus	Tegelbruksgatan 18
Attendo Care, Vikingstad Servicehus	Storhagsgatan 85
Berzelii Vård och Omsorg AB , Bantorget Vårdboende	Sparregatan 2
Berzelii Vård och Omsorg, Blåklockan	Ågatan 4
Berzelii Vård och Omsorg, Gruppboende	Trumslagaregatan 77
Berzelii Vård och Omsorg, Hunnebergsgården	Barfotegatan 5
Carema Äldreomsorg AB , Brushanen	S:t Larsgatan 8 B
Carema Äldreomsorg, Hagalunds Sjukhem	Korpralsgatan 8
Carema Äldreomsorg, Landeryds Vårdbostäder	Slatteforsvägen 2
Carema Äldreomsorg, SH Ramstorpsgatan	Ramstorpsgatan 36
Carema Äldreomsorg, Solrosgatans Servicehus	Solrosgatan 10
Carema Äldreomsorg, Stiglötsgatan Äldreboende	Stiglötsgatan 34
Carema Äldreomsorg, Stolplyckans Servicehus	Föreningsgatan 37
Carema Äldreomsorg, Trägårn	Djurgårdsgatan 17
Carema Äldreomsorg, Vasa Vårdbostäder	Platensgatan 24
Carema Äldreomsorg, Östgötagatans Servicehus	Östgötagatan 51
KosmoAB , Gammelgården	Barrskogsv 16
KosmoAB, Gröna gården	Klostergatan 68
Mösseberg Kurort AB , Bastuplan	Klostergatan 39
Mösseberg, Skräddaregårdens Vårdbostad	Skräddaregatan 2
Mösseberg, Spinnrocken/Glantan	Fanjunkaregatan 3
Mösseberg, Överstens Servicehus	Överstegatan 22
Ulrika Hemtjänst AB , Ulrika Servicehus	Kyrksättersvägen 4

Checklista vårdlokal

Administrativa uppgifter

1. Verksamhetsområde:

2. Anläggningens namn:

3. Postadress:

4. Telefonnummer:

5. Områdesansvarig:

6. Verksamhetsansvarig:

7. Verksamhetsform (kommunal, statlig, privat företag, annat):

8. Organisationsnummer:

9. Fakturaadress (om annan än postadressen):

10. Fastighetsbeteckning:

11. Fastighetsägare:

Verksamheten

12. Antal boende och fördelning av de boende på olika typer av rum/avdelningar:

13. Andel mycket vårdkrävande boende:

14. Hur är rummen för boende utrustade (wc, dusch, pentry etc)?

15. Finns skriftligt egenkontrollprogram enligt miljöbalkens förordning SFS 1998:901 om verksamhetsutövers egenkontroll?

Ja

Nej

16. Om Ja, vad ingår?

Lokalerna

17. Förekommer drag från fönster/dörrar/ventilation?

Ja

Nej

18. Om Ja, varifrån?

19. Vilket uppvärmningssystem finns i lokalerna?

20. Finns fungerande termostater för värmereglering?

Ja

Nej

21. Vilken temperatur håller rumsluften i lokalerna?

22. Vilken form av ventilationssystem finns i lokalerna? (t ex självdrag, mekanisk från- och tilluft)

23. När utfördes ventilationsbesiktning, OVK? (intyg ska finnas anslaget och väl synligt)

24. Förekommer synlig kondens på insidan av fönster?	☐	☐
	Ja	Nej
25. Om Ja, var?		
26. Förekommer högt störande buller från ventilation eller andra installationer?	☐	☐
	Ja	Nej
27. Om Ja, var?		
28. Förekommer klagomål på inomhusluften?	☐	☐
	Ja	Nej
29. Om Ja, var finns och vad orsakar problemet?		
30. Har radonmätning utförts och vilka värden uppmättes?		
31. Finns tillräcklig belysning (även allmänbelysning i trappor och korridorer)?		
32. Finns parkeringsplats för besökare?		
33. Kan avgaslukter från motorfordon kännas i lokalerna?	☐	☐
	Ja	Nej
34. Om Ja, var?		
35. Har ohälsa konstaterats bero på lokalerna (även allergi mot husdjur, växter etc.)?	☐	☐
	Ja	Nej
36. Om Ja, vilka lokaler, symptom och orsak?		
37. Är lokalernas inredning (väggar/tak/golv/utrustning/möblemang) lätta att hålla rena?	☐	☐
	Ja	Nej
38. Om Nej, vad beror det på?:		
39. Vem utför städning av lokalerna?		
40. Finns dokumenterade rutiner för städning?		
41. Hur ofta städas lokalerna; korridorer, boendes rum, gymnastiksalar och liknande?		
42. Hur ofta sker rengöring av toaletter, våtutrymmen, bad och liknande?		
43. Hur ofta utförs storstädning?		
44. Vem ansvarar för lokalernas underhåll och skötsel?		
45. Hur förvaras kläder, handdukar o dylikt?		
46. Hur hanteras och förvaras tvättgods?		
47. Finns dokumenterade rutiner kring livsmedelshanteringen?		

48. Hur distribueras dricksvattnet? (exempel kommunalt dricksvatten, egen brunn)	
49. Hur hanteras och förvaras hälso- och miljöfarliga varor samt brandfarligt material?	
50. Finns varuinformations-/ säkerhetsdatablad över de kemikalier som används?	
51. Hur hanteras avfall inklusive riskavfall och farligt avfall?	
52. Sker källsortering av sopor?	☐ Ja ☐ Nej
53. Om Ja, vad källsorteras?	
54. Har en riskbedömning över olycksfallsrisker genomförts? (exempel: trafik, dörrar, trappor, brunnar, gas- och elinstallationer, utrustning i terapilokal osv.)	☐ Ja ☐ Nej
55. Om Ja, över vad?	
56. Finns dokumenterade rutiner om åtgärder mot smittspridning?	
57. Är rökning tillåten inomhus?	☐ Ja ☐ Nej
58. Om Ja, var?	
59. Vilken temperatur håller varmvattnet vid tappställen (t ex duschar och tvättställ)?	
60. Övriga kommentarer:	

Checklista egenkontroll

Datum _____
Verksamhetsområde _____
Anläggningens namn _____
Postadress _____
Områdesansvarig: _____
Verksamhetsansvarig: _____
Verksamhetsform (kommunal, statlig, privat företag, annat): _____

2kap Allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att verksamheten måste skaffa sig den kunskap som krävs för att veta vilken påverkan verksamheten har på människors hälsa och miljön och hur påverkan kan motverkas.

1. Finns kännedom om var miljöbalken och dess föreskrifter kan sökas? ja nej
  2. Finns tillsynsmyndighetens skrivelser tillgängliga? ja nej
  3. Har/får de anställda relevant utbildning? ja nej
  4. Arbetar verksamheten aktivt med kunskapskravet? ja nej
- Om ja, på vilket sätt arbetas det med kunskapskravet?

.....

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innebär att verksamhetsutövaren ska vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått när det föreligger eller finns risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Bästa möjliga teknik ska användas. Detta gäller både i arbetet och rutiner.

5. Arbetar verksamheten aktivt med försiktighetsprincipen? ja nej

Om ja, på vilket sätt arbetas det med försiktighetsprincipen?

.....

Hushållningsprincipen

Hushållningsprincipen innebär att verksamhetsutövaren ska hushålla med råvaror och energi samt sträva efter återanvändning och återvinning.

6. Arbetar verksamheten med hushållningsprincipen? ja nej

Om ja, på vilket sätt arbetas det med hushållningsprincipen?

.....

Produktvalsprincipen

Produktvalsprincipen innebär att de kemiska produkter som innebär risker för människors hälsa eller miljön ska bytas ut mot mindre farliga alternativ, om sådana finns. Kemikalier som finns i "Prioriteringsguiden" eller finns med i "Begränsningsdatabasen" bör särskilt beaktas.

7. Arbetar verksamheten med produktvalsprincipen? ja nej

Om ja, på vilket sätt arbetas det med produktvalsprincipen.

.....

Förordning om verksamhetsutövares egenkontroll, SFS 1998:901

4 § Organisatoriskt ansvar

8. Har verksamheten en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som rör miljöbalken och dess föreskrifter samt domar & beslut för verksamheten? Arbetsuppgifter bör vara fördelade på så sätt att allt fungerar vad gäller miljö- och hälsokraven. Ex: lagstiftning, riskbedömning, rutiner, inköp, underhåll, avfall, kemikalier, kommunikation, klagomål, felanmälan, åtgärder, uppföljning, brandövning.

ja nej

Om ja, vad.....

5 § Rutiner för kontroll för att följa lagstiftning och minimera risker

Kontroll av både teknisk utrustning och mätutrustning som har bäring på hälsa och miljön. Detta kan t ex gälla inspektioner, mätningar, besiktningar, liftar, rätt utbildad personal, olycksberedskap, kalibreringar, filterbyten, fordon

9. Finns skriftligt dokumenterade rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

ja nej

Om ja, vad.....

6 § Undersökning, Riskbedömning och Driftstörning

Verksamheten bör sammanställa omgivningspåverkan och grovt bedöma hälso- och miljökonsekvenserna av dessa. Detta innebär till exempel bedömningar av miljöpåverkan av utsläpp och avfall till luft, mark och vatten. Energianvändning, transporter och produktval är exempel på miljöaspekter.

Normal drift

Verksamhetsutövaren ska undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt när verksamheten bedrivs på det sätt som är normalt.

10. Sker en skriftlig dokumentation av bedömningarna? ja nej

Särskilda händelser

Verksamheten ska undersöka och bedöma risker för eller i samband med särskilda händelser, driftstörningar eller olyckor; elavbrott, temperaturer mm.

11. Sker en skriftlig dokumentation av bedömningarna? ja nej

Driftstörning

Med driftstörningar menas olyckor, särskilda händelser eller liknande som kan leda till olägenhet för människors hälsa eller miljö. Rutinen bör avse arbetsgången för såväl intern som extern rapportering av driftstörningar.

12. Finns det någon rutin för när driftstörningar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön ska anmälas till tillsynsmyndighet? (brand, matförgiftning, epidemier)

ja nej

13. Har verksamheten systematiskt informerat tillsynsmyndigheten om driftstörningar sedan egenkontrollförordningens införande?
driftstörning ej inträffat

ja nej

7 § Förteckning av kemikalier och biotekniska organismer

14. Verksamhetsutövaren ska förteckna de kemiska produkter och biotekniska organismer som hanteras inom verksamheten och som kan innebära risker från hälso- och miljösynpunkt. Förteckningens krav är enligt nedan:

a) Finns namn på respektive produkt förtecknat?(S-blad) ja nej

b) Finns uppgifter om till vad eller i vilka sammanhang respektive produkt används? ja nej

c) Finns uppgift om årlig förbrukning eller omsatt mängd för respektive produkt? ja nej

d) Finns information om respektive produkts hälso- och miljöskadlighet? (S-blad) ja nej

e) Finns uppgift om klassificering med avseende på hälso- och miljöfarlighet? (S-blad) ja nej

15. Finns rutin för uppdatering av ovan nämnda information i förteckningen? ja nej

Övrigt

.....
.....